

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Teie: 20.02.2023 nr 23-00261

Meie: 22.03.2023 nr 8-
5/23/911-2

Vastus pöördumisele

Täname Eesti Kaubandus- Tööstuskoda konstruktiivse tagasiside eest, mis puudutab huvigruppide kaasamise kogemust ELi õigusloome kujundamise protsessis. Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *HTM*) peab avatust ja läbipaistvust ning huvigruppide kaasamist Eesti riigi seisukohtade kujundamisel ELi õigusaktide kohta väga oluliseks. Oleme teadlikud, et meie partneritel on vaja kaasamisprotsessidest võimalikult vara teada, et nad omakorda saaksid tagada oma huvigrupi kvaliteetset õiguste ja huvide kaitsmist.

ELi pädevusvaldkondade jaotusest tulenevalt on HTMi puudutavad ELi algatused peamiselt mittesiduva jõuga, näiteks kas soovitud või järeldused, harva määrused või direktiivid. Haridus ja noortevaldkonnas on ELi roll liikmesriikide tegevust toetada. Kui ELi aluslepingud seda lubavad, siis mõnel juhul võib ELi nõukogu siiski võtta vastu ka seadusandlikke akte, näiteks kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise valdkonnas. Teadusuuringute küsimused kuuluvad ELis jagatud pädevuste valdkonda, ehk volitused õigusakte vastu võtta on nii ELil kui ka liikmesriikidel.

Euroopa Komisjoni algatustele Eesti riigi seisukohtade kujundamisel kaasab HTM alati ka huvigruppe. Näiteks kui Euroopa Komisjon viib enne eelnõude koostamist läbi konkreetsete algatuste kohta tagasiside saamiseks avalikke konsultatsioone¹, kaasame riigi seisukohtade kujundamisel huvigruppe ning teavitame neid sh võimalusest vastata konsultatsioonile eraldiseisvalt. Samuti on huvigrupid olnud kaasatud siis, kui Euroopa Komisjon avaldab eelnõu ja hakkame nende kohta kujundama Eesti riigi seisukohti. Kaasamine on toimunud sõltuvalt eelnõu sisust ja eesmärgist, peamiselt kirjaliku menetluse vormis. Lisaks peame oluliseks huvigruppide kaasamist ka algatuste rakendamise hindamisel.

Toetame Teie kirjas toodud mõtet, et uue ELi algatuse huvigruppidele saatmise korral võiks tagasiside andmise lihtsustamiseks teha eelnõu ettepanekust lühikese kokkuvõtte ning lisada konkreetsemad küsimused, millele eelkõige oodatakse vastuseid. See lihtsustab ühelt poolt infovahetust huvigruppidega, hoiab kokku aega ning teisalt võimaldab juhtida tähelepanu riigi vaatest olulistele teemadele. Vahetuma ja kiirema tagasiside saamiseks on teatud juhtudel kasulik korraldada arutelukoosolek või veebiseminar. Seda on mõistlik teha siis, kui huvigruppe ning lahtisi küsimusi on palju. Näiteks oleme nii toiminud ELi haridus- ja kooolitus-, noorte ning

¹ Leitvad: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives_en

spordiprogrammi Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programmimääruste eelnõude puhul.

Nõustume, et Eesti riigi seisukohtade kujundamisse panustanud huvigruppe tuleb teavitada lõplikest Eesti seisukohtadest, et huvigrupid teaksid, millega on arvestatud ning milliste seisukohtadega astutakse ELi töögruppides läbirääkimistesse. Algatuse vastuvõtmisel tuleks sellest huvigruppe samuti teavitada. Ka seda praktikat on HTM seni rakendanud.

HTMi kogemusest tulenevalt märgime, et huvigruppide kaasamise erinevad võimalused on tihedalt seotud Euroopa Komisjoni ning eesistujariigi poolt etteantud eelnõude läbirääkimise protsessi ajakavaga. Sõltuvalt eelnõu ajakavast ei pruugi olla võimalik eelnõu menetlemise käigus huvigruppidega põhjalikult konsulteerida. Samuti kui teatud teema või tegevuse kohta on Eesti riigi seisukohad juba varem koostatud, millesse ka huvigrupid on olnud kaasatud, ei pruugi uuel kaasamisringil olla alati vajadust.

Seni ei ole HTMi valdkonda puudutavas ELi õigusloomeprotsessis tekkinud olukorda, kus EL algatuse läbirääkimise kestel muutub ELi ettepaneku sisu nii olulisel määral, et tekiks vajadus uue Eesti riigi ametliku seisukoha koostamiseks või läheksid HTMi vastutusvaldkonnas kokku lepitud Eesti seisukohad vastuollu läbirääkimiste tulemustega. Kindlasti on oluline kaasamisprotsessi alguses huvigruppidele selgitada kõiki kaasärääkimise ja teavitamise võimalusi ning eelnõu menetlemise eeldatavat ajakava. Edasiste tegevuste planeerimisel tuleb lähtuda konkreetsest eelnõust ja ajaraamist, leida tasakaal piiratud ressursside ja mahuka info edastamisel ning leida kompromissid koostöös.

Oleme Teie pöördumises tõstatatud küsimuste ja tähelepanekute väljatoomise eest tänulikud, sest see aitab meil veelgi rohkem kaasamisprotsessi tähtsustada, läbi mõelda ning parendada. Loodame jätkuvale heale koostööle ning oleme jätkuvalt avatud ettepanekutele ja tagasisidele, mis aitavad riigi seisukohtade kujundamise ning õigusaktide ettepanekute läbirääkimise protsessi parendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristi Vinter-Nemvalts
kantsler

Anu Peljo 735 0197
anu.peljo@hm.ee

Kadi Mölder 735 0234
kadi.molder@hm.ee